

۲. ولادیمیرسوف: جنکیز خانہ . -- ز. ژ. غرشہ بین مطبعہ سی . - برلین -
موسقووا ۱۹۲۲ . - ۱۶۰ جمنده، ۱۸۷ صحیفہ دن مرکب روسجه اثر .

حجماً کوچوک فقط محتویات اعتباریله زنکین اولان کتابنده، مؤلف، اون اوچنجی عصرده
موغوللر ایله، جهانک برملنی ادراک ایتهدیککی اک بویوک جهانکیرلردن بری اولان موغول
حکومتی مؤسسسی «جنکیزخان» خقنده بیلین بوتون معلوماتی جمع ایتمشدر . موغول تاریخی،
فی الحقیقه، آنجاق «جنکیزخان» ایله باشلار . بوسیدن، بویوک فاتحک ترجمه حالی، برزمانلر،
قارشیسندنه دنیانک تیره دیکی جهنمدن چیمشه بکزه یه ن مشرکله قارشو قدرت الهیه دن
بیهوده یره استمداد ایتدکلری ملتک تاریخنه عائد، ایلك واک مهم بر فصل اولارق تلقی
ایدیله بیلیر . جنکیز خانک مفصل ترجمه حالی نشر ایتیمکی استهداف ایدن مؤلف، بونده موفق
اولمشدر: واقعه لره استناداً برچوق مظفریات ایله توج ایدن موغول حکمدارینک حیاتی
تصویر ایدهرک، «جنکیز» ک پک اوزاق برماضی یه عائد اولان اجرا آتی قارئلرک اطلاعنه عرض
ایله جانلاندرمق .

موغول تاریخنه عائد ایلك دورلر ظلمت ایچنده بولونمقده در . بونک ایچون، اون ایکنجی
عصرده شمال شرقی آسیانک قارمه قاریشیق وضعیتی خقنده واضح بر فکر آله ایتک قولای
دکلدر . مؤلف بووظیفه نی مکمللاً ایفا ایدیور .

چین و شرقی تورکستانک شمالنده کی ساحه لر، اون ایکنجی عصرده، مختلف کوچیه
قبیله لر طرفندن اشغال ایدیلشدی . بونلر موغول جنسنه منسوب اولقله برابر هنوز
«موغول» اسمنی طاشیمیورلردی . کوچیه و آوجی قسملرینه آیریلن بوقبیله لرک وجدان
ملیسی اوزمان هنوز او یانمش دکلدی . یالکز داها اوافق قسملره (اوموق Omuk
یعنی قبیله، یاسون yasun یعنی جنسار، باجاق) آیرلش اولان بوقبیله لر داها بویوک کتله لر
(اولوس ulus) حالنده برلشهرک، مستتتا قوماندانلر طرفندن دشمنلره قازشی ظفره سوق
ایدیلرلردی . بوزمانده کوچیه آریستوقراسیسی واردی . دیگر کوچیه لر «قاراجو» و «بوغول»
قسملرینه آیرلشلردی . اولوسلرک رؤسای «خان» عینواتی طاشیمورلردی . موغوللر، نسبة
پک قوتلی اولماقله برابر، عنوان تقسیماتی خصوصنده اهمیتی حائر اولان چین تاثیرندن ماعدا،
«چاغامبو»، «تکین»، «بیلکه» الخ. عنوانلرنده واضحاً کورونن تیت و تورک قبیله لرینک تاثیرینه
معروض ایدیلر .

مؤلف، حقلی اولارق ایران مدینتک موغوللر اوزرینه اولان تاثیرینی ذکر ایدیور. برچوق منبعله استناداً بیلورزکه ایرانده یاشایان ملتر، داها موغول حکومتک ظهورندن اول، بوکونکی موغولستان ساحهسنه دائمی برتأثیر اجرا ایتمکده ایدی. موغول لساننده بونک تأثیرلینهده تصادف ایدیلکدهدر .

اون ایکنجی عصرده موغول قبیلهلرینک آراسنده «تاتارلر» اک قوتلی بولونویورلردی. «تاتارلر»، «بویورنور» کولی اطرافنده کی اراضی بهچب چوره مالک بولونویورلردی. کری قالان قبیلهلر آراسنده اک مهم اولانلری «کرایت» لرایله «نایمان» لر ایدی. «اونون» و «کرولهن» نهرلری اطرافنده داها برچوق قبیلهلر طولاشیورلردی. بونلرک آراسنده «موغول» قبیلهسی بالخاصه تمایز ایدیوردی. حتی بو قبیلهنک رئیس «قابول»، «قاآن» عنوانی آلدی. دیکر مغلوب قبیلهلرک «بورجکیتار» ه التحاقندن سوکرا «قابول» خانک منسوب اولدی «بورجکیت» قبیلهسنه، اولجه موجود ایکن بالاخره اورتهدن غایب اولان قدرتی «موغول» قومی یاده وسیله اولمق اوزره «موغول» عنوانک ویریلهسی پک محتملدر. بویکی موغول حکومتی اون ایکنجی عصر اورتهلرنده چینلیرک «تسین» سلاسنه تابع بولونیوردی؛ ایز براقسزین غائب اولدی. جنکیز خان ۱۱۵۵ تاریخنده «اونون» نهری جوارنده «ده لپون بولاق» حوالیسندده «قابول» خانک طورونی «یسوغای - باغاتور» غائبلسندن دنیا به کلدی. مستقبل موغول حکمدارینک حیاته عائد صحیفه لر بورادن باشلايور.

«تیموچین» ک، داخلی اغتشاشاتک مشکل وضعیتی آلتنده کچن، کنجکلکنه عائد بیلدیکنز معلوماتی کچه جکز؛ مؤلفک، کنج تیموچینک شدتله طرفداری اولدیگی کوچه آرینتوقراسینک، تیموچینک خصمی «جاموغا» نک ریاست ایتدیگی ده موقرات پارتی ایله اولان مجادلاتی بویوک برمهارتله تعریف ایتدیکنی قید ایتمکله اکتفا ایده جکز. مؤلف بوزاده، اول «پروفسور بارتولد» طرفندن اورته به قونیلان و برچوق مسألی برفرقه مجادلاتی ایله حل ایدهن نظریه یی ایضاح ایتمکدهدر. «جاموغا»، اکثریا تصویر ایدلیدیگی کنی میمنده خانک و بخآن بردشمن تأثیرینی یاپورسهده، شوراسنی اونوتاملی بزرکه، موغول تاریخک ایلك دورلری حقنده اک مهم برمنبع اولان «juan-c'ao-mi-shi» داستانی، پک محتمل اولارق آرینتوقراسی محافلنده ظهور ایتمش اولوب بوندن دولای طرفکیر لکله معلول اولماسی لازم کلیر [زایپسکی، ج ۱۰، ۱۸۹۶، ص ۱۰۷].

قان قارداشئک اوغلئک (آندا) پک چابوق میدانه چیقمه سنی لاقیدانه سیرایدن «کرایت» حکمداری «وان خان» ک قیصه کوروشلی سیاستی اوزرنده، مؤلف، بحق اصرار ایدیور. بو، «تموچین» ک کندیسنه یامش اولدینی برچوق خدمتەرغمأ، بوتون جنکلهرده مضاعف بر او یون اوبنا یور. بو کیفیت، جنکیزخانک کوزندن قاجمپور؛ اوغلی «چوچی» ایچون جنکیزخان طرفندن واقع اولان ازدواج طلبی نك عقامتندن صو کرا، آچیقدن آچیغه محاسده و محاربه و قوعوبو لیور که، بو محاربه ده، «وان خان» حکومتی غائب ایتدیکی کبی حیاتی ده غائب ایدیور.

نهایت «وان خان» ه، «نایمانلره» و «جاموغا» یه فارشو قازانیلان مظفریتدن صو کرا، «تموچین» ۱۲۰۶ سنه سنده ایمپراطورلغه یوکسه لیور .

«جنکیز» خانک بر طرف ایده جکی بررقیبی داها قالمشدی؛ بورقیب، تیموچینک اک یوکسک مقامه ارتقاسنه معاونت ایتکله برابر یکی ایمپراطورله کندیسنی مساوی طوتمق ایسته یین «شامان که چکو» ایدی. «جنکیزخان» ایلرینسی کورن برسیاسی اولدیغندن، یادیغنی تمامیه مدرک بولونیوردی. حسیاتنه تبعیت ایدرک هیچ برایش یایمازدی؛ ظن ایدلیدیکی کبی او قدر ظالمده دکلدی؛ زیرا، برچوق منبعاره عطفأ بیلوررکه، بویوک موغول حکمداری هرشیدن اول نفسنه شدتله حاکم بولونیوردی. موغوللرک وحشتلری اکثریا بر طرفلی اوله رق تصویر ایدلمکده در. «اوترار» ده جنکیز خانک هیأت سفارتی قتل ایتدیرهن «خوارزمشاه محمد» ک غریبه دوغری و قوعوبولان معظم محاربه یه هرشیدن اول سببیت و یردیکی بر حقیقتدر. جنکیز خانه کانجه، اونک ایلك پلانی یالکز «شرق آسیا» یی تسخیر ایدرک غریبه خوارزمشاهی حکمدار لقدمه براققدی. بوپلان، ایضاح ایتدی کمز کبی، خوارزمشاه «محمد» طرفندن عقامته اوغراتیلدی. حرب دائماً حربدر؛ «جنکیز» خانک و محاربلرینک، پک چوق بحث ایدیلن وحشتلری، دشمنلرینک ظلملرندن هر حالده داها بویوک اوله سا کر کدر. «جنکیز» خان، دورینک مولودی ایدی؛ مشرک لک و دوشمنلرینک نظرنده باربار اولماسنه رغمأ، بعض دین ممثلری ایله صبر و سکینت دائره سنده محاوره ایده بیلوردی. بویوک سردار و حکومت آدمی اولان «جنکیز»، باشقه لرینک حسیات دینی سنی محافظیه و بوندن استفاده یه چالیشیوردی. اونو تئمه لم که موغوللر «سمیره چی» ده مسلمانلر طرفندن خلاصکار اولارق سلاملانیورلردی؛ بوکا سبب ایسه، اولجه خریستیان اولوب بالاخره اونندن ده دونن «نایمان» حکمدارینک اوغلی «کوجلوک» ک مسلمانلری قوتله تضیق ایتمه سی کیفیتی ایدی.

«جنکیز» خان حکومت آدلرینی وقوماندانلری انتخابدن اکلایور، ومعینتی طانیق خصوصنده قطعاً آلدانمایوردی . اوردوسنده کی دمیر کی انضباط، حکم ایتمکده کی معظم استعدادینی واضحاً کوسترمکده در .

یکی تدقیقات نتایجنه استناداً وجوده کتیریلن جنکیز خانک پارلاق قاراقه رستیقی، «ولادیمیرتسوف» ک اثرینک ک قیمتلی قسمتی تشکیل ایدیور .

مؤلف، اثری ایچون، یالکز اسلام مورخلرینک معلوماتندن (پروفور «بارتولد» ک مساعیسنه استناداً) استفاده ایدرک، موغول منبعلرینی - باشلیجه Juan-cao-miši -، مسئله نک، اون اوچنچی عصرده موغولستانک اتنوغرافیک احوالنه نظر آتنوری ایچون نظر دقته آلمقده درک، بوکاسب، موغول تاریخلری - Sanang Setzen، «آلتان طوچی» الخ - تاریخی معلومات ایله اسکی افسانهلری یکدیگرندن تفریق ایتمه دیکندن، مورخلردن زیاده خلقیاتچی لر ایچون مالزمنه یی احتوا ایتمکده در .

کتابک متباقی قسمی ایسه، جنکیز خانک خاقانلقه انتخابندن وفاتنه قدر تحدث ایدن تاریخی وقعهلری حکایه ایله مکده در. مؤلف، موغول تاریخنک بودورینه عائد بوتون اثرلری موşkافانه تدقیق ایدرک، امکانک اعظمیسی نسبتنده استفاده ایتمشدر .

مؤلف «جنکیز» خانک حکومت تشکیلاتی پک مفصل اولارق ایضاح ایتمکده در؛ مشاور وقوماندانلردن، هر بری ایچون تخصیص ایتدیکی متعدد صحیفه لرده، قیسه جه بحث ایدیلنکده وهر برینک اهمیتی کوسترلمکده در . بز بومیانده بر چوق چین، مسلمان و موغول اسمارینه تصادف ایدیورز؛ «جنکیزخان» قومشولرندن پک چوقشی اوکره نه جگنی بیلدیکی ایچون بو پک قابل ایضاحدر. «جنکیزخان» چین مدنیتی حکومتنه ادخال ایچون کافی درجه ده ذکایه مالکدی؛ چونکه «چین مدنیتی»، یدنجی وسکنزنجی عصرلرده کی معظم تورک حکومتلرینک مقدراتی ایچون نه درجه شئامتلی اولمشسه، موغول حکومتی ایچونده اودرجه ده نحوستلی اولابیلردی. مستثنا قابلیتده تورک حکومت آدلرینی، بوخصوصی درپیش ایتدکلرندن، تاریخده کی مثاللری اشهاد ایدرک، «اورخون» کتابه لرندن ده آکلاشیلدینی وجهله، چین شرائط حیاتیه سنی قبول ایتمکدن ملتی تحذیر ایتدیلر .

بوسبیدن «جنکیز خان»، آریستوقراتیک پلانلری ایچون تهلکیدی موجب اولمایان «اویفور» مدنیتی ترجیح ایتدی .

جنکیز خان حکومتی تأسیس واوردو و خاصه آلاخی تشکیل ایدهرک، برنوع کوچیه حقوقی اولان قوانینی وجوده کتیردکن صوکرآ، - بوقانون کلیاتی وجوده کتیرمک «نایمانلر» اوزرینه الده ایدیلن ظفردن صوکرآ تدریجاً تعمم ایتمک باشلایان یازی دولایسیله آرتق تحت امکانه کیرمشدی - «شرقی آسیا» ده اک قدرتلی بر حکمدار اولمشدی . بر آز اول سویله دیکمزکی، یازینک، «نایمانلر»ه قارشى الده ایدیلن غلبه دن صوکرآ تعمم ایتمه سی، جنکیز خانک همشهریاری طرفدن نایمانلردن اقتباس ایدیله سی دولایسیله اولمشدی . «نایمانلر» موغوللردن داها یوکسک بر درجه تکاملده بولونیورلردی .

«نسطوری» اولدقاری کچی بر یازی به ده مالکیدیلر. موغول لسانی، جانی موغول لهجه سندن قوتلی بر صورتده آیرلمقده در؛ او حالده موغول لسانک حقیقتده نایمان لسانی اوله سی پک ممکندر.

چین ایمپراطورلغنک «تسین» سلاله سنی حریده هزیمته اوغرا تمق صورتیه «شرقی آسیا» نك اك معظم حکمداری اولدقن صوکرآ «جنکیز خان» غربك اك زنکین و اك قدرتلی حکمدارلری ایله بوی اولچوشه بیلردی . غیرقابل اجتناب بر صورتده حربی دعوت ایدن «اوترار» فلاکتندن صوکرآ «خوارزمشاه» ایله مدهش بر محاربه وقوعه کلدی. «خوارزمشاه» حکومتی چوق بویوک ایدی؛ فقط «علاءالدین محمد» کرکره بان صنفی ایله و کرک قوماندانلری ایله حال منازعه ده بولوندیغندن، مملکتک وضعیت داخلیه سی پارلاق دکلدی . ملت، غیر ممنون اولمق ایچون، بر چوق سبیلره مالکدی. بویوک محاربه ظهور ایتدیکی زمان، «علاءالدین» دشمننه قارشى یالکز اولارق بولوندی . بر آز صوکرآ، اوغلنک سیاستنی تصویب ایتمه یین والده سی دخی خصمی طرفنه کچدی . بو حرب، تاریخ متبعلرینه اثبات ایتدی که، باربارلرک وحشی سورولری پک مکمل تشکیل ایدیلش اولوب تام وقطعی بر انتقام ایله دشمن اراضیسی باشدن باشه قطع ایدیوردی . خوارزمشاهک دشمنلری ده موغوللره التحاق ایتدیلر؛ بوندن دولای «جنکیزخان» ایی رهبر و مترصدلره مالکیتی حساب ایدیوردی . موغوللرک نظم و وحشتنه کلنجه، بو خصوصده قات قات مبالغه ایدیلشدر . موغوللرک اورته آسیا مالکنده وقوعه کتیردکلری تخریباتک، بالاخره اون دردنجی عصرده داخلی مجادلات و اغتشاشات، دولایسیله وقوعه کلن تخریباته نظر آ پک اهمیتسز قالدینی بر حقیقت در .

غربه دوغرو وقوعبولان بو پارلاق سفردن صوکرآ «تانهوت» لره اوچنجی سفر وقوع بولدی که، بواشاده «جنکیز» خان ۱۲۲۷ تاریخنده ۷۲ یاشنده اولدینی حالده وفات ایتدی،

مؤلف، «جنکیزخان» ك وارثلرینه تخصیص ایتدیگی بر مبحثده، موغول حكومتك اسباب انقراضی برر برر تعیین ایتكده در؛ جنكیز خانك خطاسی، مدنیتی کوچیه حیاتی ایله توحید ایتك ایسته مه سنده ایدی. دیگر طرفدن، قبیله وحدتی تدریجاً پارچه لاتیوردی كه، بو، حكومتك خرایبسی دعوت ایدیوردی .

صوك مبحثده (اون آئی) نهایت جنكیزخانك حیات خصوصیه سی تصویر ایدیلكده در. بو ایضا حاتمزدن آكلاشیلدیغی وجهله، «ولادیمیر تسوفك» «جنكیزخان» ی انتشار ایتدكدن صوكرا، «جنكیزخان» ایله زماننده کی موغوللر حقنده، علمك بوكونکی معناسیله، فوق العاده مهم و قیمتدار بر مونوغرافی به مالك اولمش اولیورزكه، بویه بر اثره پك زیاده احتیاج واردی .

صوك اولارق قید ایدلم : اثرده موضوع بحث ایدیلن مسئله لرك مفصل برلیسته سی علاوه ایدیلش اولسه ایدی، اشبو اثر داها زیاده موفق اولمش اولاجقدی .

۵۰ . نویسی

[آسیا ما یورمجوعه سنك برنجی جلدینك ۲-۴ نجی صافی سندن احمد جمال بك طرفندن ترجمه ایدیلشدر]

لوردویغ فورده : رسمت یاشانك عثمانلی تاریخی . - [«تورکیشه بیلبوتهك» کلیاتندن]
 ناشرلی : ژورژ یاقوب و دوكتور رودولف چودی، ۲۱ نجی جلد . - لایرینگ ۱۹۲۳
 عثمانلی تاریخلری، عثمانلی دولت معظمه سنك مؤسسسی سلطان سلیمانك حقنی طانیما یورلر :
 «سلیمان» ك معاصر ی اولان منبعلر ایسه پك ناکافی اولوب، شیمدی به قدر بوتلردن آنجاق پك آزی طبع ایدیلشدر . - محی الدین (کیزه طرفندن طبع ایدیلن متن، بره سلاو ۱۹۲۱ ؛
 ۱۶ نجی عصرده قوده کس و رانتیانوس Codex Verantianus ، لئون فلاویوس طرفندن
 آلمانجه ولاتینجه ترجمه سی نشر ایدیلشدر)، کمال پاشا زاده نك «مهاجمه» سی، «کوچوك آتاشنجی»
 رمضان زاده محمد پاشا، [۱] «آصفنامه لطفی پاشا» . - بومنبعلردن آوروپا قولکسیونلرنده

[۱] استانبول طبعی، ۱۲۷۹ . فلوغه ل، ملغا ویانه سرای کتبخانه سنك شرق یازمه لری فهرستنده
 [نومرو ۸۴۶] مؤلفك «ذاتی مصطفی» افندی اولدیغی سوبلیورکه، قابل ایضاح برشی دکلدردر. «کاتب چلبی»